

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РОЗДІЛІВ АКТИВУ І ПАСИВУ БАЛАНСУ

*М. Ю. Василенко, здобувач вищої освіти групи Б- 2/2
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату. У балансі відображаються активи, зобов'язання і власний капітал підприємства, причому сума активів повинна дорівнювати сумі зобов'язань і власного капіталу, тобто підсумки активу і пасиву балансу мають бути рівні.

Актив – частина бухгалтерського балансу, що відображає на певну дату всі наявні на даному підприємстві матеріальні цінності, кошти, борги різних осіб та установ у грошовому виразі. Пасив – протилежна активу частина бухгалтерського балансу – сукупність усіх зобов'язань (джерел формування засобів) підприємства [1].

Інформація, наведена в активі балансу дозволяє встановити склад, стан та зміну необоротних та оборотних активів підприємства. Інформація, що наведена в пасиві Балансу, дозволяють визначити, які зміни відбулися в структурі власного і позикового капіталу, скільки залучено в оборот підприємства довгострокових і короткострокових коштів, тобто, читаючи пасив, можемо визначити джерело надходження коштів, спрямованих на формування майна підприємства [3].

Між статтями активу і пасиву балансу існує тісний взаємозв'язок. Кожна стаття активу балансу має свої джерела фінансування. Джерелами фінансування довгострокових активів, як правило, є власний капітал і довгострокові позикові кошти; іноді вони формуються за рахунок короткострокових активів банку або за рахунок тимчасового залучення власних оборотних коштів. Поточні активи утворюються за рахунок як власного капіталу, так і за рахунок короткострокових позикових коштів. Бажано, щоб вони наполовину були сформовані за рахунок власного, а наполовину – за рахунок позикового капіталу, оскільки при цьому забезпечується гарантія погашення позикових

коштів. Залежно від джерел формування загальну суму поточних активів (оборотного капіталу) прийнято ділити на дві частини: змінну, яка створена за рахунок короткострокових зобов'язань підприємства; постійний мінімум поточних активів (запасів і витрат), утворених за рахунок перманентного (власного і довгострокового позикового) капіталу.

Незначний обсяг власного оборотного капіталу призводить до збільшення змінної й зменшення постійної частини поточних активів, що також свідчить про посилення фінансової залежності підприємства й не стійкості його стану.

Інформативною є структура розподілу власного капіталу на оборотний та основний. Відношення власного оборотного капіталу до загальної його суми отримало назву коефіцієнта маневреності капіталу, який показує, яка частина власного капіталу знаходиться в обороті, тобто в тій формі, яка дозволяє вільно маневрувати цими засобами [4].

Отже, актив і пасив – це дві різні частини балансу, які, однак, мають однакові підсумкові значення, тобто актив дорівнює пасиву. Активи підприємства завжди можуть принести дохід у майбутньому від їх використання, а пасиви допускають відтік грошових коштів з підприємства.

Література:

1. Белінська О.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / О.В. Белінська, В.О. Однолько – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 166 с.
2. Будько О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит» (Частина I) / О.В. Будько – Кам'янське: ДДТУ, 2016 – 116 с.
3. Сук Л.К. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Л.К. Сук, П.Л. Сук – К.: Знання, 2008. – 507 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник / Н.М. Ткаченко – К.: АСК, 2001. – 784 с.

***Науковий керівник – Чебан Ю.Ю.,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет***